

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ»

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ

James Tobin: «The New Economics one Decade Older», Princeton University Press, 1974, σελ. 101, τιμὴ \$ 6,05.

Ἴδου μία μελέτη, εἰς τὴν πραγματικότητα τρεῖς διαλέξεις, ἀπὸ τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Yale, Τζέιμς Τόμπιν, γνωστὸν διὰ τὴν ἀντικειμενικότητά του καὶ πνευματικὴν ἐντιμότητα ποῦ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀσκηθεῖσαν οἰκονομικὴν πολιτικὴν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Προέδρου Κέννεντυ, δηλ. ἀπὸ τοῦ 1960 καὶ μετέπειτα μέχρι τοῦ 1966, ὅποτε ἡ κλιμάκωσις τοῦ πολέμου τοῦ Βιετνάμ ὠδήγησεν εἰς τὴν ἐγκατάλειψίν της. Ἴδου μία μελέτη οἰκονομικῆς πολιτικῆς στηριζομένη εἰς στερεὰ καὶ πρωτότυπον οἰκονομικὴν ἀνάλυσιν καὶ ὄχι εἰς συνθήματα, προπαγάνδαν καὶ τσαρλατανισμόν, καὶ ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἔχομεν πολλὰ νὰ διδαχθῶμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Εὐρίσκόμεθα εἰς τὸ 1960. Ἡ πολιτικὴ οἰκονομία τῆς ἐποχῆς χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀποστροφὴν πρὸς τὸ δημοσιονομικὸν ἔλλειμμα διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς πορείας τῆς οἰκονομίας, ἀπὸ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ μεγέθυνσις ἀποτελεῖ ἀμιγῆς καλόν, ὅτι ἡ ὑποτίμησις τοῦ δολλαρίου εἶναι ἀδιανόητος. Τὰ περὶ προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, καταπολεμήσεως τῶν κοινωνικῶν ἀνισοτήτων κ.ο.κ. ἀκόμη δὲν εἶχον ἔλθει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἢ δὲ ποσοτικὴ θεωρία τοῦ χρήματος ἦτο σχεδὸν λησμονημένη. Οἱ κοινοὶ θνητοὶ ἐπίστευαν ἀκόμη εἰς τὴν ἰκανότητα τῆς Οἰκονομικῆς, ὅπως ἀντιμετωπίζη μὲ ρεαλισμὸν καὶ ἀποτελεσματικότητα τὰ σημαντικὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς. Τὸ γόητρον τῶν οἰκονομολόγων ἀνήρχετο σταθερῶς.

Εἰς τὸ κλίμα αὐτὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τοῦ Προέδρου Κέννεντυ (εἰς τὸ οἰκονομικὸν συμβούλιον τοῦ ὁποίου εὐρίσκετο ὁ συγγραφεὺς μαζί μὲ τὸν W. Heller), κατὰ κάποιον τρόπον, ποῦ διὰ τοὺς γνώστας δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐσφαλμένο, ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἡ πολιτικὴ τῆς Νέας Οἰκονομικῆς. Ἡ Νέα Οἰκονομικὴ, ὡς γνωστὸν, ἦτο ἡ Οἰκονομικὴ τῆς «Γενικῆς θεωρίας» τοῦ Κέυνς. Ἄλλ' ὡς ἐπισημάνωμεν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς πολιτικῆς τοῦ Κέννεντυ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν κεῦνσιανῶν οἰκονομολόγων εἰς τὸ προσκήνιον καὶ τὰ παρασκήνια.

Πρῶτον, ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἔπρεπε ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὴν «κυκλικὴν

νοοτροπίαν», δηλ., από την νοοτροπίαν κατά την όποιαν κύριον καθήκον της ήτο ή εξομάλυνσις τών οικονομικών διακυμάνσεων αι όποιαί έθεωρούντο ως «άν- απόφευκτοι». Η νέα οικονομική πολιτική απέβλεπε εις την σταθεράν μεγέθυν- σιν και την καταλλήλως όριζομένην πλήρη άπασχόλησιν. Η πορεία της οίκο- νομίας δέν ήτο κυκλική, αλλά κίνησις πρός ένα συνεχώς ύψούμενον στόχον, δηλ. πρός τό δυνητικόν πραγματικόν Άκαθάριστον Έθνικόν προϊόν, την πορείαν του όποιου προσδιορίζει τό διαθέσιμον έργατικόν δυναμικόν και ή παραγωγικό- της της οίκονομίας ή άλλως τό συνολικόν δημιουργούμενον παραγωγικόν δυνα- μικόν. Η πραγματική επίδοσις της οίκονομίας δέν θα πρέπει νά κρίνεται από την πορείαν άπολύτων μεγεθών, αλλά από τό κατά πόσον ή πραγματική αυτή επί- δοσις ύστερεί έν συγκρίσει με την μεγίστην δυνατήν, την όποιαν προσδιορίζει τό δυναμικόν της μεγεθύνσεως. (Η τελευταία αυτή έννοια δέν θα πρέπει νά συγ- χέεται με τό Warranted Rate of Growth του Χάρροντ). Η βασική έννοια είναι πολύ άπλή, την έχρησιμοποίησε δέ ό ύποφαινόμενος εις την ανάλυσιν της πορείας της ελληνικής οίκονομίας κατά τά τελευταία έτη. Συγκεκριμένως, ή δαπάνη δι' έπενδύσεις ένω δημιουργεί συνολικήν ζήτησιν, ταυτοχρόνως δημι- ουργεί και παραγωγικόν δυναμικόν και προσφοράν. Τό κενόν μεταξύ της πραγμα- τικής και δυνητικής πορείας της οίκονομίας ύποδηλοι την άπόλειαν παραγωγής έξ αιτίας της ύποχρησιμοποίησεως της οίκονομίας. Η τόνωσις της συνολικής ζητήσεως δύναται (εις περίπτωσιν έλλείψεως άλλων φραγμών) νά καλύπτη τό κενόν αυτό. Άλλά όπως και' έπανάληψιν έχομεν τονίσει, τό είδος της άναθερμάν- σεως ή τών βραχυχρονίων μέτρων τόνώσεως της ζητήσεως προσδιορίζουν και τό είδος της πορείας της οίκονομίας διότι προσδιορίζουν τό είδος του δημιουρ- γούμενου παραγωγικού δυναμικού. Πρόκειται περι δύο μεγεθών, δηλαδή της συ- νολικής δαπάνης και του παραγωγικού δυναμικού τά όποια εύρίσκονται εις λε- πτήν σχέσιν άλληλοεξαρτήσεως μεταξύ των από την όποιαν εξαρτάται ή μακρο- χρόνιος ίσορροπία της οίκονομίας, ή ύφεςις και άνεργία, ως και ό πληθωρισμός που έν τελευταία ανάλυσει, άποτελοϋν έκδηλώσεις της αυτής διαδικασίας.

Πρώτον, λοιπόν, έννοιολογικόν και πρακτικόν χαρακτηριστικόν της Νέας Οίκονομικής Πολιτικής είναι τό δυναμικόν μεγεθύνσεως του Άκαθαρίστου Έθني- κού Προϊόντος. Δεύτερον χαρακτηριστικόν, ό δημοσιονομικός προϋπολογισμός πλήρους άπασχολήσεως δηλ. έκ προθέσεως δημοσιονομική πολιτική συνδεδε- μένη με την επίδοσιν της οίκονομίας. Η έννοια άσφαλώς δέν είναι νέα. Τό τρί- τον χαρακτηριστικόν είναι ή λεγομένη «νεο-κλασική σύνθεσις» κατά την όποιαν τόσον ή νομισματική και δημοσιονομική πολιτική καταλλήλως συνδυάζόμεναι τίθενται εις την ύπηρεσίαν της έπιτεύξεως τών μακροοικονομικών στόχων της οίκονομίας, χωρίς ταυτοχρόνως ν' άδυνατίζουν τόν σχηματισμόν κεφαλαίου. Τό τέταρτον χαρακτηριστικόν ήτο ό πλήρης προσανατολισμός πρός την οίκο- νομικήν μεγέθυνσιν ή όποια έθεωρείτο ως τό άπόλυτον αγαθόν από τό όποιον όλα τ' άλλα προέρχονται. Τό πέμπτον χαρακτηριστικόν ήτο στόχος μειώσεως της άνεργίας εις 4 % και ή σχετική σταθερότης του γενικού επιπέδου τών τιμών όμοίως εις 4 %, επί τη βάσει τών δεδομένων της καμπύλης Φίλλιπς. Μεγάλη φροντίς έπρεπε νά καταβληθί ώστε «τό πληθωριστικόν περιεχόμενον» της ανα-

ζωογονήσεως τῆς οἰκονομίας νά εἶναι ὅσο τὸ δυνατόν μικρότερον. Τέλος, ἔκτον, ἡ διεθνῆς θέσις τοῦ δολλαρίου ἀποτελοῦσε ἀντικείμενον μεγάλης μερίμνης καὶ εἰδικῶν φραγμῶν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς οἰκονομίας, — ὁ ὁποῖος κατὰ κάποιον τρόπον ἔπρεπε νά ὑπερπηδηθῆ.

Ἔλα αὐτὰ ἀποτελοῦν σήμερον κοινοτοπίας, ἀλλ' ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι ἔχομεν συνηθίσαι νά βλέπωμεν τὴν οἰκονομίαν μας νά ἐλέγχεται δι' ἀμέσων κυβερνητικῶν μέτρων καὶ ὄχι μέσῳ τῶν μηχανισμῶν τῆς ἀγορᾶς εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις, ἀσφαλῶς ἔχομεν δυσκολίας νά κατανοήσωμεν πλήρως τὴν σημασίαν των. Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία μόνον κατ' ὄνομα ἢ διὰ μερικοὺς εἶναι φιλελευθέρα. Ὅ,τι καὶ νά κάμετε θέλετε ἄδεια. Δὲν ὑπάρχει ἀγορὰ χρήματος, κεφαλαίου, συναλλαγμάτων, ἐργασίας. Ἔλα προσδιορίζονται αὐθαίρετως μὲ πολιτικά, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κριτήρια. Κανόνες πιστωτικῆς πολιτικῆς ὅπως αὐτὰ ποῦ ἀνακοινοῦνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀνήκουστοι εἰς τὰς πράγματι φιλελευθέρας οἰκονομίας. Ὁ δημόσιος προϋπολογισμὸς, τονίζεται, εἶναι ἀπόλυτα ἰσοσκελισμένος. Προπαγανδιστικὴ ἢ διατύπωσις, διότι ὁ προϋπολογισμὸς ὡς λογιστικὴ παρουσίασις εἶναι πάντοτε ἰσοσκελισμένος, ὅταν δὲ αἱ προϋπολογιζόμεναι δαπάναι ὑπερβαίνουν τὰς εἰσπράξεις, τότε ὁ δανεισμὸς ἐξασφαλίζει τὴν ἰσοσκελίσιν του ὅπως εἰς τὴν περιπτώσιν τοῦ μόλις κατατεθέντος προϋπολογισμοῦ ὅπου τὸ ἔλλειμμα ποῦ θὰ πρέπει νά καλυφθῆ διὰ δανεισμοῦ ἀνέρχεται εἰς 31 δισ. δρχ.!

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ πολιτικὴ αὐτῆ τοῦ Κέννεντυ ἐπέτυχε μέχρι τοῦ 1965 - 66, ἔκτοτε δὲ — τὰ πολιτικά καὶ διεθνή γεγονότα εἶναι γνωστά — ἐφθάσαμεν εἰς πληθωρισμὸν διεθνῶς καὶ ὕψειν. Καὶ ὄχι μόνον εἰς αὐτὸ ἀλλὰ ἐφθάσαμεν καὶ εἰς τὴν ἀμφισβήτησιν τῆς οἰκονομικῆς μεγεθύνσεως ὡς ἀπολύτου ἀγαθοῦ διὰ πολλοὺς λόγους.

Ποῖοι οἱ λόγοι τῆς ἀποτυχίας; Πολλοὶ αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτό. Μερικοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι πταίει ἡ «Οἰκονομικὴ» καὶ ὅτι γνωρίζομεν πολὺ ὀλίγα περὶ τῆς λειτουργίας τῆς οἰκονομίας ὥστε νά ἐπιδιώκωμεν τὸν ἐλεγχόν της. Ἄλλοι, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Χάγιεκ, ὑποστηρίζουν ὅτι ὑφιστάμεθα «τὰς οἰκονομικὰς συνεπειὰς τοῦ Λόρδου Κέννεν», ὅτι αἱ οἰκονομικαὶ διακυμάνσεις εἶναι ἀναπόφευκτοι καὶ ὅτι ἢ θὰ πρέπει νά ἐπανεέλθωμεν εἰς τοὺς κύκλους εὐημερίας καὶ κρίσεως τοῦ παρελθόντος ἢ θὰ πρέπει νά προχωρήσωμεν (ἢ μᾶλλον ὀπισθοδρομήσωμεν) εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ καταναγκασμοῦ καὶ τῆς ἐπιταγῆς, ὅπου εἰς τὸν καθένα δίδεται (ἐκ τῶν ἄνω) ἢ πρέπουσα θέσις, δηλαδὴ ν' ἀκολουθήσωμεν «τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν ὑποδούλωσιν»! Ἄλλοι ὑποστηρίζουν (Χίκς) ὅτι οἱ σημερινοὶ οἰκονομικοὶ κύκλοι εἶναι διάφοροι τῶν κύκλων τοῦ παρελθόντος, ἢ φάσις τῆς ἐπιδόσεως εἶναι συνήθως διαρκεστέρα, ἀλλὰ καὶ ἡ ὕψωσις τῶν τιμῶν ποῦ τὴν παρακολουθεῖ μεγαλυτέρα. Ἄλλοι, ὅτι ἡ καμπύλη Φίλλιπς μετακινεῖται κ.ο.κ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ φράγμα τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ δολλᾶριον καὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, κατὰ τὴν περίοδον πρὸ καὶ μετὰ τὸ 1960, ἀντιμετωπίσθη μὲ τεχνάσματα καὶ ἐπινοήσεις ποῦ ἀπλῶς ἀνέβαλον «τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως» καὶ σήμερα ἡ μεταρρύθμισις τοῦ συστήματος ἐπάγωσε, καὶ ἡ διεθνῆ νομισματικὴ κατάστασις φέρει μεγάλην εὐθύνην διὰ τὸν πληθωρισμὸν καὶ

τήν σημερινήν ὕφεσιν. Τοιουτοτρόπως, ἡ ἀντιμετώπισις τῆς ὑφέσεως μὲ κατὰ κανόνα πληθωριστικά μέτρα, ἡ διεθνῆς νομισματικὴ κρίσις καὶ ἡ μετατόπισις τῆς πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἰσχύος εἰς τὰς χώρας παραγωγῆς πετρελαίου ἔκτος τοῦ ὅτι ἀναγκάζουν τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς τὰς κεφαλαιοκρατικὰς οἰκονομίας νὰ καταφεύγουν εἰς τὴν παντοειδῆ στήριξιν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους μὲ κίνδυνον δημιουργίας ἐνός «κρατικοῦ κεφαλαιοκρατισμοῦ», δημιουργοῦν συγχρόνως τὰς προϋποθέσεις παγκοσμίου πολιτικῆς κρίσεως. Ἄλλοι, τέλος, ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ κρίσις δὲν εἶναι οἰκονομικὴ ἀλλὰ μᾶλλον ἠθικὴ, κρίσις ἀξιών, περιφρόνησις τῆς πραγματικότητος, ἔλλειψις μέτρου καὶ ἀναλογίας.

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν μίαν ὀρθὴν διατύπωσιν τῶν ἐπικρίσεων ποῦ ὑφίσταται σήμερον ἡ Οἰκονομικὴ τόσον ἐξ ἀριστερῶν, ὅσον ἐκ μέρους τῆς Κυρίας Ρόμπινσον καὶ τῶν ὁπαδῶν της, ὅσον καὶ ἐκ μέρους «τῶν μονεταριστῶν» τῆς δεξιᾶς, θὰ πρέπει νὰ μελετήσουν τὰ ἰσορροπα καὶ ἀντικειμενικὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα διατυπώνει ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν δευτέραν διάλεξίν του. Τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον διότι εἰς τὸν τόπον μας εὐρισκόμεθα μονίμως εἰς τὴν κατάστασιν τῶν μονολόγων, ἔστω τῶν παραλλήλων μονολόγων, τῶν μονολόγων μὲ βάσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἰδεολογίαν καὶ ὄχι τὰ γεγονότα, τὰ δεδομένα. Ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀνάλυσιν τῶν γεγονότων ἀποκαλοῦνται θεράποντες τῆς ἀπολογητικῆς οἰκονομικῆς, ὡς ἐάν μὲ τὸ ν' ἀποδέχεται καὶ νὰ καλλιερῆ κανεὶς (κατὰ δύναμιν) τὴν κρατοῦσαν τάσιν τῆς Οἰκονομικῆς σημαίνει ὑποχρεωτικῶς ὅτι υἱοθετεῖ καὶ τὴν κρατοῦσαν κατανομὴν τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς προσδίδει ἠθικὴν ἐπικύρωσιν!

Εἰς τὴν τελευταίαν διάλεξιν ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται μὲ τὸ μέλλον καὶ τὰς σημερινὰς δυνατότητας τῆς μακροοικονομικῆς πολιτικῆς εἰς τὸν σημερινὸν κόσμον τῶν κυμαινομένων ἰσοτιμιῶν δηλ. τῶν πράγματι ἐλευθέρως κυμαινομένων ὄχι τῶν αὐθαιρέτως προσδιοριζομένων ἰσοτιμιῶν, ὅπως τῆς δραχμῆς μετὰ τὴν 8ην Μαρτίου. Ὁ ἀναγνώστης θὰ ἐπισημάνῃ τὸν σχετικὸν ρόλον τῆς δημοσιονομικῆς καὶ νομισματικῆς πολιτικῆς εἰς τὸν κόσμον τῶν κυμαινομένων ἰσοτιμιῶν, ὡς καὶ τὴν σχετικὴν τῶν ἀποτελεσματικότητα. Καὶ πάλιν ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω τὴν μεγάλην ἀξίαν ποῦ ἔχει ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ ὅταν στηρίζεται εἰς ἐπιστημονικὴν ἀνάλυσιν τῆς πραγματικότητος, ὅπως αὐτὴ, ποῦ μᾶς παρουσιάζει ὁ Τόμπιν, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς αὐτὴν ποῦ μᾶς ἔχουν συνηθίσει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ποῦ προέρχεται κυρίως ἀπὸ διαφόρους political Operators ἢ τοὺς δηθεν πρακτικὸς ἀνθρώπους, «οἱ ὅποιοι εἶναι δοῦλοι ἀκαδημαϊκῶν γραφειᾶδων τοῦ παρελθόντος» (ὅπως τοὺς ἀπεκάλεσε ὁ Κέϋνς). Δυστυχῶς, μὲ τὰ αἷτια τῆς ἰδικῆς μας κρίσεως ἀπὸ τοῦ 1972 καὶ ἐντεῦθεν οὐδεὶς (πλὴν δύο ἐξαιρέσεων) ἠσχολήθη σοβαρῶς, ἐνῶ οἱ ἀρμόδιοι εὐρίσκουν χρόνον ν' ἀσχολοῦνται μὲ τὴν προσωπικὴν των διαφῆμισιν καὶ διαφημιστικὴν ἄμιλλαν μεταξὺ των, εἰς βάρος βέβαια τῶν κονδυλίων διαφωτίσεως, δημοσίων σχέσεων κ.ο.κ., ἀναλόγως τῆς κρατικῆς τραπέζης τῆς ὁποίας προΐστανται. *

Η ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ *

Της κ. ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Έκτ. Καθηγητριάς τής Κοινωνιολογίας εις τήν Α.Β.Σ.Π.

Τὸ Συμβούλιον Ἐρευνῶν τῆς Διεθνούς Κοινωνιολογικῆς Ἐταιρείας συνήλθεν εἰς Τακτικὴν Σύνοδον τὴν πρώτην Ἑβδομάδα τοῦ μηνὸς Μαΐου εἰς Παρισίους (Maison des Sciences de l'Homme). Τὸ Συμβούλιον αὐτό, τοῦ ὁποίου τὰ Μέλη ἐκλέγονται διὰ μίαν τετραετίαν, βαρύνεται μὲ τὴν εὐθύνην νὰ συντονίζῃ τὸ ἐπισημονικὸν ἔργον τῆς Ἐταιρείας, συμφώνως πρὸς τοὺς ἰδρυτικοὺς στόχους τῆς καί, κυρίως νὰ ἐπιλαμβάνεται τῆς μελέτης προγραμμάτων ἐπισημονικῶν κοινωνιολογικῶν ἐρευνῶν εἰς διεθνή κλίμακα. Οἱ ἀποτελοῦντες τὸ Συμβούλιον δὲν ἐνεργοῦν ὡς ἀντιπρόσωποι Χωρῶν. Ἀπὸ τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου, τὰ ἐνδεικτικώτερα τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Δ.Κ.Ε. ἦσαν :

— Ἀναζήτησις καὶ καθορισμὸς τῶν πλαισίων νέων πεδίων κοινωνιολογικῶν ἐρευνῶν (συναφῆ κριτήρια, ὁδηγίαι κ.τ.τ.).

— Μελέτη τοῦ ἔργου τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν Ἐρεῦνης καὶ σύστασις νέων Ἐπιτροπῶν (ἐπεξεργασία τῶν συναφῶν διαδικασιῶν) μὲ στόχον τὴν συμμετοχὴν εἰς αὐτάς ὅλων τῶν χωρῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ κοινωνικοῦ συστήματός των, καί, κυρίως, τῶν χωρῶν τοῦ «Τρίτου Κόσμου».

— Ὁργάνωσις Διασκέψεων κατὰ γεωπολιτικὰς Περιφερείας διὰ τὴν ἐπισημονικὴν μελέτην τῶν συναφῶν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ φαινομένων.

— Ὁργάνωσις τοῦ ΙΧ Παγκοσμίου Συνεδρίου Κοινωνιολογίας (τόπος, χρόνος, προγράμματα κ.τ.λ.).

— Διεύρυνσις τῶν Ἐπιτροπῶν Συντάξεως τῆς Ἐπιθεωρήσεως Current Sociology καὶ τοῦ Δελτίου Newsletter.

* Σ.Σ. Εἰς τὴν ἐν λόγω Σύνοδον ἔλαβε μέρος ἡ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος σημειώματος.

Ἐξέτασις ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν προβλημάτων, σχετικῶς μὲ τὰς κοινωνιολογικὰς ἐρεῦνας ἐπὶ διεθνοῦς κλίμακος (Σεμινάριον I) καὶ διερευνήσεις τῶν δυνατοτήτων παροχῆς ἐμπειρογνωμοσύνης ὑπὸ ἐπιστημόνων - κοινωνιολόγων ἐπὶ κοινωνικῶν θεμάτων εἰς Διεθνεῖς ἢ καὶ Ἐθνικοὺς Ὄργανισμοὺς (Σεμινάριον II).

Μετὰ μακρὰς καὶ πολυπλεύρους συζητήσεις, (α) ἐρρυθμίσθησαν πλείστα ὀργανωτικὰ ζητήματα καὶ (β) ἐξητάσθησαν ὠρισμένα θέματα ἀμεσώτερον σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν, ὡς αὕτη ἐννοεῖται ὑπὸ τὸ φῶς τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνολογικῶν κατακτήσεων.

α) Ὄργανωτικὰ ζητήματα :

— Τὸ IX Παγκόσμιον Συνέδριον Κοινωνιολογίας τοῦ ἔτους 1978. Τόπος : Uppsala Σουηδίας (University of Uppsala), Κεντρικὸν θέμα : Κοινωνικὴ Ἀνάπτυξις - Θεωρία καὶ Πρᾶξις.

— Ὄργάνωσις Διεθνῶν Κοινωνιολογικῶν Συμποσίων μὲ τὴν πρωτοβουλίαν Μελῶν τοῦ Συμβουλίου Ἐρευνῶν καὶ Μελῶν τῶν κατὰ Περιοχὴν Ἐπιτροπῶν Ἑρεῦνης.

— Ὄργάνωσις Περιφερειακῶν Διασκέψεων — Κούβα, Κάϊρον (ἄλλαι Χῶραι καὶ Πόλεις - ἐξέτασις τῶν συναφῶν δυνατοτήτων).

— Τὸ πρόβλημα τῶν κοινωνιολογικῶν ἐκδόσεων — διασφάλισις μέσων καὶ μεθόδων διὰ τὴν πληρεστέραν δυνατὴν ἐπικοινωνίαν μεταξὺ τῶν Ἐπιτροπῶν Ἑρεῦνης.

β) Ἐπιστημονικὰ θέματα :

— Διαμόρφωσις νέων κριτηρίων (θεωρητικαὶ διερευνήσεις) διὰ τὸν πληρέστερον δυνατὸν καθορισμὸν νέων πεδίων, πέραν τῶν καθιερωμένων, κοινωνιολογικῆς γνώσεως (ἐρεῦνης).

— Διάκρισις, βάσει «νέων κριτηρίων», τῶν ποικίλων «κοινωνιολογικῶν θεωρήσεων» ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ φαινομένων (τάσεις, θέσεις, συνθέσεις κ.τ.λ.). Γενικώτερον, καλλιέργεια εἰς βάθος εἰδικωτέρων τομέων (κλάδων) τῆς Κοινωνιολογίας. Διεπιστημικὴ ἐρευνα. Κριτικὴ ἀνάλυσις τῶν κατὰ καιροὺς κοινωνιολογικῶν θεωρήσεων. Προσπάθειαι διὰ «νέας» καὶ περισσώτερον «λειτουργικὰς» συνθέσεις κ.ο.κ., ὥστε ἡ μελέτη καὶ ἡ θετικὴ ἀντιμετώπισις (κοινωνικοπολιτικὴ θεωρία καὶ πρᾶξις) τῶν «νέων», τῶν «ιδιοτύπων», τῶν «μοναδικῶν» κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ φαινομένων τοῦ καιροῦ μας - νὰ ἀποβαίνουν πληρέστεραι καὶ ἀποδοτικώτεραι.

— Κίνησις πρὸς μίαν διεθνή - ὑπερεθνικὴν κοινωνιολογικὴν θεώρησιν (μελέτη τοῦ καθολικοῦ κοινωνικοῦ προβληματισμοῦ ἐπὶ παγκοσμίου κλίμακος).

Ἡ ἐν λόγῳ Σύνοδος τοῦ Συμβουλίου Ἐρευνῶν τῆς Δ.Κ.Ε. ἐκρίθη ὡς ἐπι-

τυχής εκ τῶν ἀπόψεων (α) ὅτι ἀπεδύθη εἰς τὴν συστηματικὴν ἐξέτασιν τοῦ «ρόλου» (τῆς ἀποστολῆς) τῆς Κοινωνιολογίας ὡς ἐπιστήμης, εὐρισκομένης σήμερον εἰς τὸ κέντρον τοῦ εὐρυτέρου κύκλου τῶν Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, διὰ τὴν μελέτην τοῦ «κοινωνικοῦ γίνεσθαι» καὶ διὰ τὸν «κοινωνικὸν σχεδιασμόν», (β) ὅτι ἐπελήφθη τῆς ἐξετάσεως ἀποδοτικωτέρων ὀργανωτικῶν σχημάτων, ὥστε νὰ διασφαλί- ζεται ἡ ἀμεσώτερα ἐπικοινωνία μεταξὺ ομάδων ἐρευνητῶν, ἐπιστημόνων -ἐρευνη- τῶν κ.ο.κ. εἰς ὅλας τὰς χώρας ἀνεξαρτήτως οἰκονομικῶν συστημάτων καὶ κυριαρ- χουσῶν κοινωνικοπολιτικῶν ἰδεολογιῶν καὶ (γ) ὅτι ἔστρεψε τὴν προσοχὴν τῆς πρὸς μεθόδους καὶ μέσα, ὑποσχόμενα νὰ ἐπιταχύνουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κοιν- ωνιολογικῆς σκέψεως (τῆς ἐπιστήμης τῆς Κοινωνιολογίας) καὶ εἰς τὸν «Τρίτον Κόσμον».

Μὲ βάσιν τὰ ἀνωτέρω, εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξετασθοῦν, σοβαρῶς καὶ δοκίμως, αἱ δυνατότητες διὰ τὴν περαιτέρω πρόοδον (προαγωγὴν) τῆς ἐπιστήμης τῆς Κοι- νωνιολογίας εἰς Ἑλλάδα — π.χ. ἐκσυγχρονισμὸς τῶν οἰκείων Κέντρων Ἐρεῦνης, ἐνίσχυσις τῶν Προγραμμάτων Σπουδῶν ὄλων τῶν Ἰδρυμάτων Ἀνωτάτης Παι- δείας διὰ τῆς ἐντάξεως εἰς αὐτὰ τῆς Κοινωνιολογίας, ὀργάνωσις ἐιδικῶν «Συμπο- σίων», ὀργάνωσις «Περιφερειακῶν Διασκέψεων» (Regional Sociological Con- ferences, ὡς Βαλκανικὴ, Μεσογειακὴ κ.τ.λ. Διάσκεψις), συμμετοχὴ ἐπιστημό- νων - κοινωνιολόγων εἰς Γνωμοδοτικὰς Ἐπιτροπὰς κ.τ.τ.